

Ohjaajat: nuvien yhteinen koulutus

Esittäytyminen:

Valitse kuva, joka kuvaa tämän hetkistä fiilistäsi. Esittele itsesi ja kerro, miksi valitsit tämän kuvan.

Seuraavan tunnin aikana on tarkoitus suunnitella yhteinen koulutus alueen nuorisovaltuustoille. Kirjatkaa suunnitelmanne ylös paperille.

Apukysymyksiä:

- Millaiselle koulutukselle olisi tarvetta?
- Mitä aiheita koulutuksessa tulisi käsitellä?
- Miten koulutus toteutetaan?
- Onko nuorisovaltuustoilla tai ohjaajilla erityisosaamista, jota voisi hyödyntää?
- Onko oman nuorisovaltuuston kanssa juuri käsitelty jokin tema, jota voisi hyödyntää koulutuksessa?
- Millaisilla menetelmillä nuoria aktivoidaan?

TAVOITE & SISÄLTÖ

Hyvä koulutus:

- yhteinen
- tarjoilu

ABC -koulutus Teamsissa:

Kunnallishallinto ja kokouskäytännöt

HC -koulutus livenä:

Hyviä käytänteitä toimintaan?

- tapahtumien järjestäminen → rahoitus
- teematapahtumat

Vaikuttamistyö:

- rakenteet (ulkopuolinen)
  - resurssit
- Hollolan kuntastrategiaprosessi

KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT & AIKATAULU

Tammikuu ABC/HC

Elo/syyskuu ABC/HC

TYÖNJAKO

Sopikaa myös mitä tapahtuu tämän tapaamisen jälkeen!

- Nuorten vaikuttajien kartoittaminen
  - Nuva ry -koulutusten hyödyntäminen
  - Mentorit?
  - Kummivaltuutettu nuvan kokouksissa
  - Valtuustossa vastaanottamassa nuvan edustajaa
- Voiko toivoa kirjeessä?
- Suvi lähtee miettimään toteutusta

Lukekaa ääneen ryhmätyön pelisäännöt:

Kuuntele.

Puhu vain omalla vuorollasi.

Kiinnostu ja ihmettele ääneen.

Ole utelias ja kommentoi kuulemaasi.

Kerro omista kokemuksistasi.

Tuo keskusteluun omia kokemuksia ja ajatuksia.

Yritä ymmärtää.

Kaikkien kokemukset ja ajatukset ovat yhtä arvokkaita!

Kunnioita.

Keskity tilanteeseen ja osallistu aktiivisesti.

Tutustuminen:

Levittäkää emoji keskelle pöytää. Valitse itsellesi emoji, joka **kuvaa tämän hetkistä fiilistäsi**.

Esittele itsesi muille ja kerro, miksi valitsit kyseisen emojin.

Mitä toivotte
kuntapäättäjiltä?

JULKINEN LIIKENNE

OHJEISTUS:

Kirjoittakaa yhdessä kirje uusille kuntapäättäjille, jossa kerrotte mitä toivotte ja mitä pidätte tärkeänä.

Miettikää yhdessä:

- Millaista kirjettä uusien kuntapäättäjien olisi mukava lukea?
- Mitä he voisivat haluta kuulla nuorisovaltuustoilta aiheeseen liittyen?
- Mihin asioihin pitäisi kiinnittää huomiota? Niin ilon kuin huolen aiheet

Yrittäkää huomioida tämä vastauksessanne.

Viereisiin laatikoihin on kirjoitettu apukysymyksiä kirjeen laatimiseen. Voitte ideoida kirjeen sisältöä laatikoihin ja kirjoittaa varsinaisen vastauksen puhtaalle paperille.

Jos juttu loppuu kesken tai aikaa jää, voitte jatkaa kirjeen kirjoittamista myös seuraavista aiheista.

Miten julkinen liikenne toimii omassa kunnassa tai maakunnassa?

- Ei toimi
- Puutteita
- ilmastoinnit rikki
- bussit rikki
- kuskeja ei kiinnosta
- Kärkölästä junalla, Asikkala bussilla, Orimattila bussit menee hyvin

Miten julkinen liikenne voisi parantaa nuorten arkea ja liikkumista?

- Ei tyhjiä välejä aikatauluihin
- Kouluun lähteminen helpottuisi ja aamulla ei tarvitsisi herätä esim. 5 jotta kerkeää bussiin.
- Monipuolistamalla reittejä ja aikatauluja, jotta nuoret pääsevät liikkumaan paremmin.
- Se toisi lisää vapautta ja vapaa-ajan viettoa sekä loisi opiskelumahdollisuuksia

Ehdotuksia julkisen liikenteen reittien tai aikataulujen parantamiseksi?

- Orimattilan reitit uusiksi, Hartolaan pikalinjoja
- Nuorten toiveita kuunneltaisiin
- Padasjoelta enemmän busseja kaikkialle, Kärkölään asti bussit, Asikkalasta, myös enemmän linjoja.
- Enemmän bussiliikennettä Sysmään, Asikkalan bussit myöhässä, Hollolan reitit paremmaksi, Heinolan bussit aikatauluun
- Miettiä että jokaisesta paikasta pääsisi järkeviin aikoihin kouluun ja lukioihin.
- Kaukoliikennemahdollisuudet huonot (etenkin Heinolassa)
- Aamuisin 71 voisi lähteä 10-15 min. aikaisemmin niin gaudialaiset eivät ole myöhässä
- 4H voisi kulkea Kuntotien kautta

Muut huomiot:

- Bussit on rikki, bussit ei tule, bussikuskit tarvitsevat enemmän asiakaspalvelukoulutusta.
- Julkinen liikenne mahdollistaa sosiaalisten kanssakäymisten edistämistä ja voi vähentää nuorten syrjäytymisen riskiä. Se tukee myös harrastamista.
- Mahdollistaa kulkua palveluille, kouluille ja esimerkiksi nuorten harrastuksille jotka ovat kuntien keskustassa. Helpottaa myös kulkua kauemmas liikenne juna-asemalle tms.
- Se olisi tärkeää liikkumisen mahdollistamiseksi
- Nuorisovaltuustoille paikka joukkoliikennelautakunnasta

Julkinen liikenne

Julkisessa liikenteessä on puutteita. Usein bussit rikki, ilmastoinnit usein rikki tai talvisin aivan liian kuumalla. Katot vuotaa, Bussikuskit katsovat puhelimiaan ajaessa ja usein ajavat melkein kolareita. Kuskit ovat yleisimmin tylyjä. Tyhjät välit aikatauluissa pois ja muutenkin olisi kiva jos kaikkialla tasaiset aikataulut. Kaukoliikenne mahdollisuudet ovat huonot. Aamuisin 71 voisi lähteä 10-15 min. myöhemmin, jotta gaudialaiset kerkeävät kouluun 9 ajoissa, eikä tarvitsisi lähteä noin 2 h aikaisemmin. ¢H voisi kulkea Kuntotien kautta. Olisi kiva, että aikatauluja suunniteltaessa mietittäisiin, että joka paikkakunnalta kerkeäisi Lahteen kouluihin ja lukioihin ajoissa.

Mitä toivotte
kuntapäättäjiltä?

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

OHJEISTUS:

Kirjoittakaa yhdessä kirje uusille kuntapäättäjille, jossa kerrotte mitä toivotte ja mitä pidätte tärkeänä.

Miettikää yhdessä:

- Millaista kirjettä uusien kuntapäättäjien olisi mukava lukea?
- Mitä he voisivat haluta kuulla nuorisovaltuustoilta aiheeseen liittyen?
- Mihin asioihin pitäisi kiinnittää huomiota? Niin ilon kuin huolen aiheet

Yrittäkää huomioida tämä vastauksessanne.

Viereisiin laatikoihin on kirjoitettu apukysymyksiä kirjeen laatimiseen. Voitte ideoida kirjeen sisältöä laatikoihin ja kirjoittaa varsinaisen vastauksen puhtaalle paperille.

Jos juttu loppuu kesken tai aikaa jää, voitte jatkaa kirjeen kirjoittamista myös seuraavista aiheista.

Miten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuu arjessa?

- Etenkin yläkouluissa kiusaamista näkyy paljon. Ei niinkään esim. lukioissa. Joillakin opettajilla on lempioppilaita.
- Ääri-ideologioiden ja ihmisryhmien syrjimisen määrä on lisääntynyt.
- Sukupuolineutraalit WC:t (sukupuolineutraalius)
- Esteettömyys (pyörätuolirampit vanhemmissa rakennuksissa)
- Yhdenvertainen liikkuminen ympäri kuntaa
- Erilaisuus saa näkyä ympäristössä
- Sekaryhmät halutessa liikunnassa kouluissa

Miten kuntapäättäjät voivat edistää nuorten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta?

- Kunnan tulisi tukea nuorten harrastamista
- Yhdenvertaisuussuunnitelmat kaikkialla
- Päättäjien ja nuorten välinen lautakunta tai joku
- Päteviä opettajia

Miten voitaisiin varmistaa, että nuoret kokevat olevansa arvostettuja ja tasavertaisia?

- Kysytään ja kuunnellaan nuoria nuorten asioissa
- Tehdään nuorille tilaa elää ja ohjelmaa
- Oppilaskuntien ottaminen mukaan esim. lapsiparlamentti
- Hyväksytään nuoret eikä lokeroida liikaa
- Ei lempioppilaita
- Jotenkin tuoda enemmän rakkaudellisuutta syrjinnän ja ääri-ideologioiden keskelle.

Muut huomiot:

- Halutaanko konkreettisia ehdotuksia vai vain yleistä juttua?
- Huomioidaan oppilaiden mielipiteet ja nuorten yhteisöllisyyden lisääminen

Mitä toivotte
kuntapäättäjiltä?

NUORTEN MIELENTERVEYS

OHJEISTUS:

Kirjoittakaa yhdessä kirje uusille kuntapäättäjille, jossa kerotte mitä toivotte ja mitä pidätte tärkeänä.

Miettikää yhdessä:

- Millaista kirjettä uusien kuntapäättäjien olisi mukava lukea?
- Mitä he voisivat haluta kuulla nuorisovaltuustoilta aiheeseen liittyen?
- Mihin asioihin pitäisi kiinnittää huomiota? Niin ilon kuin huolen aiheet

Yrittäkää huomioida tämä vastauksessanne.

Viereisiin laatikoihin on kirjoitettu apukysymyksiä kirjeen laatimiseen. Voitte ideoida kirjeen sisältöä laatikoihin ja kirjoittaa varsinaisen vastauksen puhtaalle paperille.

Jos juttu loppuu kesken tai aikaa jää, voitte jatkaa kirjeen kirjoittamista myös seuraavista aiheista.

Millaisia mielenterveyspalveluita nuoret tarvitsevat?

- Kriisitilanteissa pitäisi olla mahdollisuus päästä puhumaan kuraattorille, psykologille etc. ilman ajanvarausta. Esimerkki: Vääksy oli tarjonnut ilman ajanvarausta psykologin kanssa keskusteluja traagisen tapahtuman jälkeen.
- Kaikki ne, mitkä Riikka Purra leikkasi pois ja vähän päälle

Miten nuorten mielenterveyspalvelut toimivat?

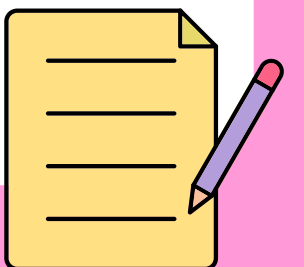
- Isommissa kaupungeissa mielenterveyspalvelut ovat aivan tukossa ja hirveän pitkät jonotukset.
- ajat siirtyy usein
- resurssipula
- Huonosti, kaikki ei saa apua tarpeeksi ajoissa.

Ehdotuksia mielenterveyspalveluiden kehittämiseksi:

- Lisää resursseja ja työllistettäisiin lisää apua, esim. kuraattoreja, psykologeja, keskusteluhenkilöitä.
- Seurakuntien nuorisotyöntekijöiden kuuluisi olla enemmän tervetulleita kouluihin.
- Tällä hetkellä jonot mt-palveluihin ovat melko pitkät ja ongelmia saatetaan vähätellä, siksi tätä pitäisi kehittää, että jokainen voisi saada apua, oli kyseessä sitten iso tai pieni ongelma. Lisäksi avun saanti pitäisi olla helppoa, eikä nuoren tarvitsisi käydä pitkää prosessia luoden uusia luottamussuhteita.

Miten kuntapäättäjät voisivat tukea nuorten mielenterveyttä paremmin?

- Rahoittamalla
- Keskittymällä nuorten tulevaisuuteen, koska muuten nuorten terveys lähtee käsistä ja on uhka tulevaisuudelle.
- Nuorten palveluihin lisää tukia, nuorten ääntä paremmin kuuluviin.

Nuorten mielenterveys

Nuorten mielenterveyspalvelut toimivat huonosti etenkin isoissa kouluissa. Jonot ovat useasti pitkät ja palvelut ovat tukossa. Palveluihin on jo valmiiksi vaikea saada aikoja, ja aikojen siirtäminen pahentaa asiaa entisestään. Psygykkareita, kuraattoreita ja muita ihmisiä, kenelle voisi puhua tarvitaan lisää. Ongelmat eivät tule ratkeamaan ilman lisärahoitusta. Kyseessä on meidän tulevaisuus ja teidän tulevaisuus.

Kriisitilanteissa tulee olla mahdollisuus päästä puhumaan kuraattorille yms. Paras tapa varmistaa tämä olisi ilman ajanvarausta pääsy puhumaan. Asikkalan kunta oli tarjonnut vastaavasti apua kriisitilanteessa ja tämä oli todettu siellä toimivaksi.

Mitä toivotte
kuntapäätäjiltä?

KOULUMATERIAALIT SÄHKÖISENÄ VS. PAPERISENA

OHJEISTUS:

Kirjoittakaa yhdessä kirje uusille kuntapäätäjille, jossa kerotte mitä toivotte ja mitä pidätte tärkeänä.

Miettikää yhdessä:

- Millaista kirjettä uusien kuntapäätäjien olisi mukava lukea?
- Mitä he voisivat haluta kuulla nuorisovaltuustoilta aiheeseen liittyen?
- Mihin asioihin pitäisi kiinnittää huomiota? Niin ilon kuin huolen aiheet

Yrittäkää huomioida tämä vastauksessanne.

Viereisiin laatikoihin on kirjoitettu apukysymyksiä kirjeen laatimiseen. Voitte ideoida kirjeen sisältöä laatikoihin ja kirjoittaa varsinaisen vastauksen puhtaalle paperille.

Jos juttu loppuu kesken tai aikaa jää, voitte jatkaa kirjeen kirjoittamista myös seuraavista aiheista.

Kumpi on parempi: sähköiset vai paperiset koulumateriaalit? Miksi?

- Peruskoulussa paperiset oppimateriaalit edistävät oppimista paremmin toisella asteella voi tehdä poikkeuksia.
- Riippuu aiheesta ja opiskelijan preferenssistä
- Peruskoulu: paperiset oppikirjat, oppiminen ja tutkimustietoon perustuva oppiminen
- Koululla yhteisiä koneita tarpeiden mukaan
- 2. Aste: läppärit kaikilla, jokaiselle mahdollisuus paperikirjoihin (oppiminen & keskittymishäiriöt)

Millaisia etuja ja haittoja näette paperisissa koulumateriaaleissa?

- Häviää materiaalit, kirjat painavat, menevät rikki
- Selkeys, ei ole päivityksiä, mahdotonta muokata, helpompi keskittyä.
- Fyysinen hahmottaminen helpompaa, etuja on monia, oppimisen taito edistyy, ei voi tehdä muuta kuin opiskella
- Kirjat painaa paljon
- Lukuaineet (esim. psyka) vaatii keskittymistä, ja paperikirjasta on helpompi sisäistää kokonaisuus.
- Painavat laukut, jos jokaisessa aineessa on pakollinen kirja.
- Isommat kustannukset
- Ei sähköisiä ongelmia, tehostaa keskittymistä, ei rasita silmiä.

Millaisia etuja ja haittoja näette sähköisissä koulumateriaaleissa?

- Sähköiset oppimateriaalit häiritsevät koulunkäyntiä esimerkiksi erinäisten nettipelien takia. Konkreettiset kirjat auttavat pääsemään eroon digilaitteista, sekä opettaa lapsia ja nuoria huolehtimaan tavaroistaan.
- Keskittyminen häiriintyy herkemmin, apuvälineet (kääntäjä tekoäly jne.) heikentävät oppimista.
- Tehtävien korjaaminen on helpompaa sähköisesti
- Hankaloittaa opiskelua sekä kaikki sovellukset eivät toimi
- Kirjojen kantotaakka pienempi, materiaalit muistuu mukaan helposti, kertaaminen mahdollista puhelimelta.
- Lukuaineissa keskittynyt lukeminen voi olla haastavaa näytöltä, jolloin aihetta ei sisäistä.
- Aina mukana ja halvempi tapa
- Käsien kirjoittamisen taito vähenee, akku voi loppua, täytyy olla netti, oppiminen harhautuu ja sisäistäminen on vaikeampaa.

Muut huomiot:

- Lasten ja nuorten ruutuaika on tällä hetkellä jo liian suuri ja pääkivut lisääntyvät. Vaikka paperiset oppimateriaalit ovat hinnakkaampia niin, pitää huomioida että paperikirjoihin voi lisätä huomioita ja merkintöjä korostamalla aiheita.
- Yleinen kanta: paperisissa materiaaleissa on suurta kannatusta ja sähköisessä paljon negatiivisia puolia.
- Digikirjat kielissä toimii melko hyvin. Etenkin bilsa, psyka jne. aineissa digikirja voisi toimia, mutta oppilaille pitäisi antaa mahdollisuus ottaa paperikirja, mikäli hän kokee tarvitsevänsä sitä parempaan oppimiseen.

